

КУЛЬТУРА

штыднёвая грамадска-палітычная газета

выдаецца з кастрычніка 1991 года

№ 14 (1661)

5 красавіка 2024 г.

МЫ ПОМНИМ
БОЛЬ...

на беларускай мове выдана ў 2024 годзе

© 2024

Падчас агульнарэспубліканскай акцыі "Разам з мастацтвам", прысвечанай 80-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і перамозе савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. На здымку — Ксенія Туркова і Назар Таманскі, студэнты Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў. Фота Уладзіміра Шлапака

Нядаўна мы адзначылі Дзень аднавання народаў Беларусі і Расіі. Гэтае свята ўжо чворць стагоддзя ўвасабляе волю брацкіх народаў разам упарадкаваць агульны саюзны дом на карысць будучых пакаленняў. Як гаворыцца ў віншаванні Аляксандра Лукашэнкі, за невялікі па гістарычных мерках перыяд мы многага дасягнулі і можам па праве ганарыцца сваімі поспехамі.

Нягледзячы на напружаны знешні ўмовы, нам удалося не дапусціць спаду вытворчасці, захаваць занятасць і дынаміку развіцця эканомікі. Выпускаецца канкурэнтаздольная інавацыйная прадукцыя, рэалізуююцца высокатэхналагічныя праекты ў атамнай энергетыцы, аўтамабілі і станкабудаванні, транспарце.

Расце доля аічных камплектуючых і распрацовак. Крок за крокам мы асвойваем новыя рынкі, узаты курс на скарачэнне затрат і павышэнне якасці саюзных тавараў і паслуг, — канстатаваў Прэзідэнт.

Па яго словах, Беларусь і Расія ўжо ўдзяна ідуць да навукова-тэхналагічнага суверэнітэту і знаходзяць рэзервы для далейшага развіцця. Бачныя вынікі ёсць не толькі ў традыцыйных галінах. Рэальныя поспехі, сапраўдныя прарывы дасягнуты па такіх найскладанейшых, навукаёмкіх напрамках, як матэрыялазнаўства, авіябудаванне, мікраэлектроніка і касмічныя даследаванні. Упершыню ў гісторыю незалежнай Беларусі на Міжнароднай кас-

мічнай станцыі працуе аічная касманаўтка.

Але самае галоўнае, падкрэслівае лідар, што Саюз мае ярка выяўленую сацыяльную накіраванасць: “Грамадзяне дзюво краін карыстаюцца роўнымі правамі і гарантыямі, могуць на справе адчуць перавагі жыцця, працы, вучобы і падарожжаў у рамках Саюзнай дзяржавы без абмежаванняў. І гэта далёка не поўны пераліч дасягненняў, якія даюць магчымасць мільёнам беларусаў і расіян з узаўвяснасцю глядзець у заўтрашні дзень”.

Прэзідэнт адзначае, што адзінаства нашых брацкіх народаў сфарміравала агульны культуру, светапоглядныя каштоўнасці і гісторыю, якую мы свята захоўваем і аберагаем. У ліпені мы разам урачыста адсвяткуем 80-годдзе вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, а ў маі 2025-га — 80-годдзе Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. Гэтыя дзве даты Аляксандр Лукашэнка лічыць найважнейшымі ў жыцці беларусаў і расіян — “як памяць аб подзвігу герояў продкаў, якія далі мір і свабоду народам Еўропы, і прыклад адзінства, стойкасці і з’яднанасці для ўсіх нас”.

Падрабязней — на сайце president.gov.by

На карысць будучых пакаленняў

Агульная культура, светапоглядныя каштоўнасці і гісторыя, якую мы свята захоўваем і аберагаем. Што яшчэ аб’ядноўвае беларусаў і расіян, чым ганарыцца Саюзная дзяржава і якія магчымасці забяспечвае грамадзянам? Самае галоўнае — у словах Старшыні Вышэйшага Дзяржаўнага Савета Саюзнай дзяржавы, Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі.

Сімвал вызвалення

Абраны лагатып 80-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

На эмблеме — стылізаваны контур нашай краіны, выкананы ў колерах дзяржаўнага сцяга. На прэзідэнт плане — выява мемарыяла “Курган Славы” і адпаведны надпіс. Аўтарам лагатыпа стаў Аляксандр Селіч — пераможца творчага спаборніцтва, якое ладзілася Міністэрствам культуры.

Згодна з інструкцыямі аб парадку правядзення конкурсу, лагатып можа выкарыстоўвацца падчас сацыяльных інфармацыйных і іншых кампаній, прымеркаваных да святкавання 80-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Эмблема мусяць размяшчацца ў сродах масавай інфармацыі, на аб’ектах вонкавай рэкламы, афіцыйных сайтах дзяржаўных органаў і арганізацый, іншых інтэрнэт-рэсурсах.

Даніна памяці. Разам з мастацтвам

Агульнарэспубліканская акцыя “Разам з мастацтвам” крочыць па краіне. Адыслы марафон, прысвечаны 80-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і перамозе савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне, зрабіў чарговы прыпынак у Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў.

Творчы дэсант узначаліла Інга Кісялёва — артыстка Маладзёжнага тэатра эстрады выступіла вядучай мерапрыемства. Разам з ёй 2 красавіка ў акадэмію завіталі Алена Грышанавы, Аляксандр Варанішча, Кірыл Кухарык.

Сустрэча прайшла ў фармане алкрыхата дэлягоў: кожны госяць не толькі выканаў тэматычную кампанію, але і падзяліўся гісторыяй пра герояў сваёй самі, распавёў аб родных людзях, якія, не шкадуючы аб сябе, служылі Айчыне. Па традыцый ўздельнікі акцыі ўшанавалі памяць аб загінулых хвілін маўчання. Таленты паказалі і гаспадары. Студэнты прачыталі вершы пра вай-

ну. Гэтыя творы раскрылі, што пераражыл нашы дзядулі і бабулі ў час ліхалецця, якой канцы здабыты мир. Кранулі сэрцы гэдай і работы будучых мастакоў: экспазіцыю “Мы памітаем боль” юныя аўтары прысвяцілі генацыду беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

Па залуе арганізатары, кожны куток нашай краіны, які прымае агульнарэспубліканскую акцыю, мусяць прадставіць тэматычны артфакт і ўрачыста перадаць яго ў Беларускай дзяржаўнай музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Першым такім экспанатам стаў трыпціх Кашырыны Грамадскай “Дзень Перамогі”, выкананы ў

3 цёплымі пачуццямі

Адноўлена традыцыя абменных Дзён культуры Беларусі і Азербайджана. Яркую прэзентацыю нашай краіны ў Баку ладзілі з 1 па 4 красавіка. Жыхары сярбрускай рэспублікі далучыліся да найлепшых набыткаў беларускіх творцаў, раскрылі для сябе нашу багатую спадчыну.

80-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне маюць сумесныя патрыятычныя праекты. Беларуска дэлегацыя імкнулася перадаць самую цёплую сярбруска пачуці да азербайджанскага народа, паказаць самабытнасць і ўнікальнасць нашай культуры. У гала-канцэрце ў Палацы імя Гейдара Аліева паўдзельнічалі найлепшыя майстры айчыннай сізы. Гэта легендарны ансамбль “Песняры”. Дзяржаўны ансамбль танца Беларусі, заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Вікторыя Алешка, салісты оперы Вялікага тэатра Беларусі Дар’я Гаражанка і Дзмітрый Яншын, эстрадны выканаўца Гонаш Абасава і Самір Елчаев.

У Азербайджанскім нацыянальным музеі мастацтваў разгарнулася выстава “Беларусь вачыма беларусаў”. Экспазіцыя ўключае 35 выявапісных твораў сучасных майстроў: Антона Вырвы, Уладзіміра Уродніча, Глеба Отчыка, Ганны Салоўскай і іншых. У Але і зорак ля Летняга амфітэатра ў Віцебску закладзена зорка ў гонар Палада Бюльбюль-аглы. Выступленні гэтага артыста нашы глядачы прымаюць асабліва цёпла. Таксама актыўна супрацоўнічаюць музеі і бібліятэкі дзюво дзяржаў. Напрыклад, партнёрамі Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі з’яўляюцца Азербайджанская нацыянальная бібліятэка і Цэнтральная навуковая бібліятэка Акадэміі навук Азербайджана.

Цяпер стаіць задача ўмацоўваць сувязі і знаходзіць новыя фарматы супольнай дзейнасці. Беларуска арганізацыі заікаўленыя ў актывізацыі кантактаў. Адной са стратэгічных задач наш бок лічыць развіццё кантактаў паміж моладдзю абедзюво дзяржаў. Асабліва значэнне напірадалі

80-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне маюць сумесныя патрыятычныя праекты.

Беларуска дэлегацыя імкнулася перадаць самую цёплую сярбруска пачуці да азербайджанскага народа, паказаць самабытнасць і ўнікальнасць нашай культуры. У гала-канцэрце ў Палацы імя Гейдара Аліева паўдзельнічалі найлепшыя майстры айчыннай сізы. Гэта легендарны ансамбль “Песняры”. Дзяржаўны ансамбль танца Беларусі, заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Вікторыя Алешка, салісты оперы Вялікага тэатра Беларусі Дар’я Гаражанка і Дзмітрый Яншын, эстрадны выканаўца Гонаш Абасава і Самір Елчаев.

Плённай стала сустрэча міністра культуры Рэспублікі Беларусь Анатолія Маркевіча з міністрам культуры Азербайджанскай Рэспублікі Адыль Габіль-аглы Керымлі. Кіраўнікі вела-дстваў абмеркавалі сумесныя набыткі і пазначылі перспектывы ўзаемадзейнасці. У прысутнасці міністраў падпісаны пагадненні аб супрацоўніцтве паміж арганізацыямі культуры нашых краін.

Цяпер дакументамі замацавана партнёраства паміж Белдзяржфілармоніяй і Азербайджанскай дзяржаўнай акадэмічнай філармоніяй імя Мусліма Магамаева, Нацыянальным мастацкім музеем Рэспублікі Беларусь і Азербайджанскім нацыянальным музеем мастацтваў. Нацыянальным цэнтрам сучасных мастацтваў Рэспублікі Беларусь і Цэнтрам Гейдара Аліева.

Яркая часткай праграмы сталі Дні беларускага кіно. Жыхары Азербайджана добра знаёмыя з нашай кіна-класікай — фільмамі “Белыя Росы” Ігара Дабралюбава, “Я ролам з дзюшынства” Віктара Турава, “Прыгоды Бурашыні” Леаніда Нячаева, іншымі карцінамі. Сучасныя майстры годна праймаюць традыцыі папярэднікаў. Бакинская публіка убачыла беларускія фільмы апошняга часу. У кінацэнтры “Нізам” паказалі іраныя студжы “Ліст чаканна” Аляксандра Яфрэмава і “Падрыў” Івана Паўлава, дакументальныя карціны “Перавоз” Яўгена Сянько і “Краіна выратаванага веліканя” Ігара Бышыньва.

Генеральны дырэктар Нацыянальнай кінастудыі “Беларусьфільм” Юрый Аляксееў выказаў упэўненасць, што кінамастацтва ўмяне сярбруска паміж краінамі і прымае вялікую карысць двум народам. Па яго словах, праграму сфарміравалі такім чынам, каб найбольш ярка паказаць замежнаму глядачу нацыянальныя традыцыі Беларусі.

Дні культуры — толькі адна са старонак шматграннага творчага супрацоўніцтва. І цяперашняе наведванне Баку беларускай дэлегацыяй наспрыяе актывізацыі дыялогу. Пакуль жа чакаецца алканыя візіт азербайджанскіх калег у нашу краіну.

Па старонках календара

■ 5 красавіка нарадзіўся Кірыл Графімавіч Мазураў (1914—1989) — савецкі партыйны і дзяржаўны дзеяч. З першых дзён Вялікай Айчыннай вайны служыў у арміі. У верасні 1942 года прызначаны сакратаром ЦК ЛКСМБ і накіраваны на акупаваную тэрыторыю нашай краіны ўпаўнаважаны Цэнтральнага камітэта Кампартыі Беларусі і Цэнтральнага штаба партызанскага руху па кіраўніцтве гэтым рухам і стварэнні камсамольскага паполна ў шэрагу абласцей рэспублікі. Да канца 1943-га дзейнічаў у розных партызанскіх злучэннях Мінскай, Палескай, Пінскай, Баранавіцкай і Брэсцкай абласцей.

У 1943—1947-м Кірыл Графімавіч — другі, паступіў першы сакратар ЦК ЛКСМБ. У пасляваенныя гады быў першым сакратаром Мінскага гаркама партыі, першым сакратаром Мінскага абкома партыі, першым намеснікам Старшыні Савета Міністраў СССР, членам Палітбюро (Прэзідыума) ЦК КПСС.

■ 7 красавіка з’явіўся на свет Аляксей Пятровіч Кагалзеў (1926—1997) — харавы дырыжор, педагог. Народны артыст БССР. З 1959-га хармайстар, у 1960—1993 гадах гадуоны хармайстар Дзяржаўнага тэатра оперы і балета Беларусі.

■ 7 красавіка 1947 года нарадзіўся Валерый Пятровіч Славук — беларускі графік, педагог, прафесар кафедры жывапісу і графікі Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў. Заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь, уладальнік Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь, медала Францыска Скарыны.

■ 9 красавіка 1940 года з’явіўся на свет Барыс Аляксеевіч Крэйзак — беларускі мастацтвазнавец, артыст, пісьменнік і публіцыст. Заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь, двючы лаўрэат прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь “За духоўнае алкджэнне”, уладальнік медала Францыска Скарыны.

Анатолія Маркевіч уручае падарунак Азербайджанскаму музею мастацтваў

Прэзентацыя беларускага народнага мастацтва

"Заслаўе-2024": канцэрт "Мелодыі народаў свету ў творчасці беларускіх кампазітараў XX ст."

Выявы абрада "Юр'еўскі карагод" у в. Пагост (Жыткавіцкі раён Гомельскай вобласці)

Творчая прэзентацыя БДУКМ у рэгіёнах

Аснова захавання самабытнасці

Як прасоўваць айчыннае мастацтва? Адказ на пытанне працягваюць шукаць спецыялісты. Чарговая размова ў рэчышчы Канцэпцыі развіцця нацыянальнай культурнай прасторы ва ўсіх сферах жыцця грамадства на 2024–2026 гады адбылася напрыканцы сакавіка.

Прадстаўнікі вядучых устаноў культуры сабраліся 27 сакавіка ў Нацыянальным прэс-цэнтры. Спачатку выступіла начальнік упраўлення дзяржаўных спецыяльных культурных мерапрыемстваў Міністэрства культуры **Іна Адамовіч**. Яна распавяла, што Канцэпцыя была распрацавана ў мэтах выканання даручэнняў, дадзеных Кіраўніком нацыянальнай акадэміі навук і іншых заафіцэкаваных была сфарміравана рабочая група, якая стварыла праект Канцэпцыі, зацверджанай пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь № 961 ад 28 снежня 2023 года. Міністэрствам культуры быў распрацаваны план мерапрыемстваў па рэалізацыі асноўных напрамкаў Канцэпцыі культурнага развіцця на 2024–2026 гады. Яе мэты — развіццё нацыянальнай культурнай прасторы, захаванне гістарычнай памяці беларускага народа, яго самабытнасці, рэалізацыя інтэлектуальнага і творчага патэнцыялу нашай нацыі, актывізацыя далучэнне грамадзян да культурнага жыцця краіны з захаваннем культурнай разнастайнасці і адкрытасці да вынікаў творчай дзейнасці іншых народаў, а таксама да найлепшых узораў сусветнай культуры, якія маюць важнае сацыяльна-культурнае значэнне і носяць высокамасштак і высокамаральны характар.

Культура разглядаецца як аснова для развіцця самабытнасці беларускага народа, пераемнасці пакаленняў, якая аснова для станавлення і развіцця асобы і грамадства. Дзяржава забяспечвае прыярытэты развіцця беларускай нацыянальнай культуры, адраджэнне, захаванне і развіццё нацыянальных культурных традыцый, выкарыстанне і распаўсюджванне, папулярызаванне нацыянальных культурных каштоўнасцей. Беларуская мова прызначаецца адным з фактараў фарміравання нацыянальнага менталітэту. Актуальнасць дадзенай Канцэпцыі абумоўлена неабходнасцю захавання адзінства беларускага народа, далейшай кансалідацыі нашага грамадства, а таксама ўмацавання незалежнай беларускай дзяржавы і фарміравання нацыянальнага чалавечага капіталу.

Прасоўванне і развіццё нацыянальнай мастацкай культуры і мастацтва прадугледжваюць, напрыклад, падрыхтоўку календара культурных мерапрыемстваў, што прапаноўваюць для наведвання беларускім і замежным турыстам. Азнаёміцца з календаром, які распрацавала Міністэрства культуры, можна на яго сайце. На партале змешчана інфармацыя аб канцэртах кожнага мерапрыемства, указаны яго арганізатары і час правядзення. Таксама план па прасоўванні нацыянальнай мастацкай культуры і мастацтва ўваходзіць падрыхтоўку календара мерапрыемстваў выхаднага дня, якія мяркуюцца зладзіць з мая па верасень з удзелам беларускіх выканаўцаў у парках і скверах. Прыкладам такога фармату летась быў праект "Аляксандраўскі сад" у цэнтры стацыі.

Акрамя таго, пры садзейнічанні Беларускай праваслаўнай царквы вядзецца падрыхтоўка да стварэння календара значных падзей у духоўным жыцці нашага народа.

Генеральны дырэктар Нацыянальнага акадэмічнага цэнтру культуры і мастацтва Вятляга **Юрый Гільядок**, у кожным сезоне прадстаўляе багата прэм'ер беларускай музыкі. 3 нова вярнулася да фарміравання малых формаў паказаў спектакляў, каб яны маглі адбыцца ў абласных цэнтрах. Сённяшні рэалізацыя накладваюць пэўныя абмежаванні на залучэнне і артыстаў, і рэжысёраў, і дырэктараў, і пастаноўшчыкаў з іншых краін. Але, на думку Кадрынаў Мікалая, гэта часта магчымыя, якія пачынаюць актывна выкарыстоўвацца ў Вялікім тэатры, у ім прыкладна адна трэць прадстаўленняў прытрымліваюцца праекту "Патэтычныя дзёнікі памяці" на музыку беларускіх кампазітараў за апошнія амаль 50 гадоў.

Мастакі кіраўніцтва Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Максіма Горкага **Саргей Кавальчык** адзначаюць, што гэтая ўстанова — аснова ў лідары сярод айчынных тэатраў па прасоўванні беларускай нацыянальнай культуры за мяжой. Восем гадоў калектыву пастаянна ўдзельнічае ў спецыяльнай праекце Міністэрства культуры Расійскай Федэрацыі "Вялікі

гастролі" — з 2016-га амаль штогод выезджае ў гарады Расіі адразу з некалькімі пастаноўкамі. Акрамя таго, ледзь не кожны тэатральны сезон Горкаўскі прадстаўляе нашу краіну на разнастайных форумах, такіх як Міжнародны фестываль рускіх замежных тэатраў у Набарэжных Чаўнах, Міжнародны тэатральны фестываль Ф. Дастаеўскага ў Вялікім Ноўгарадзе і іншыя.

Галоўны дырэктар Нацыянальнага акадэмічнага канцэртнага аркестра імя М. Я. Філіперта **Максім Расоха** мяркуюць, што пры развіцці і стварэнні новага неабходна абяраць на спачатку паліграфічны праграму "Мелодыі народаў свету ў творчасці беларускіх кампазітараў", якая падкрэслівае шматнацыянальнасць нашай краіны.

Беларуская дзяржаўная філармонія, як сказаў яе мастацкі кіраўнік **Юрый Гільядок**, у кожным сезоне прадстаўляе багата прэм'ер беларускай музыкі. 3 прыкладаў апошніх гадоў — творы Аляга Халоскі, Галіны Гарзалавай, Вячаслава Кузняцова і іншых кампазітараў.

Старшыня Беларускага саюза мастакоў **Глеб Отчак** вылучыў міжнародны аспект: за апошні год аб'яднанне падліска 28 падаўленняў, у тым ліку 12 з Кітаем. Ёсць вялікія планы па супрацоўніцтве, рэалізацыі сумесных адукацыйных і выставачных праектаў. Саюз мастакоў таксама ўмацаваў сувязь з навукальнымі ўстановамі, музеямі і экспанзіяннымі заламі. І вынікі бачны. Калі раней творчая суполка штогод паўпаўнаважна і спецыяльнасці ў мастацкай, то да канца 2023-га было прынята 48 чалавек.

Антон Рудакоў, дырэктар аддзела культуры і адукацыі ўстаноў культуры

Прывабіць найлепшых

Блізкіца ўступная кампанія — напружаная пара не толькі для абітурыентаў, але і для навуцальных устаноў. Для апошніх гэта час руліваў працы па прыцягненні найлепшых прадстаўнікоў творчай моладзі. "К" давалася, як каледжы, універсітэты і акадэміі сферы культуры прывабіць справу старэйшага пакалення.

Установы адкашны вядучы калібр прафарэнтацыйную работу. Гэты працэс бесперапынны. Падрыхтоўка да наступнай кампаніі пачынаецца літаральна назаўтра пасля закрыцця прыёмных камісій. Намаганні скрапаны не толькі на тое, каб закрыць кантрольныя лісты прыёму. Важна прыцягнуць студэнтаў, якія хочучы не проста атрымаць дыплом, а імкнуцца знайсці належны прафесійны шлях і дасягнуць значных поспехаў у сваёй справе.

ПАСТАЯННЫ КАНТАКТ

Як адзначаюць эксперты, разумная стратэгія аб'явазкова ўключае правільную працу з інтэрнэт-рэсурсамі. Афіцыйны сайт навуцальных устаноў — першая крыніца, да якой звяртаецца патэнцыйны студэнт. І айчыныя арганізацыі даюць вычарпальную інфармацыю ў Сёціне. На сваіх парталах яны публікуюць звесткі пра факультэты і спецыяльнасці, пра падрыхтоўку да наступлення, адказы на частыя пытанні.

Яшчэ далей пайшлі ў Беларускім дзяржаўным універсітэце культуры і мастацтваў. Установа завяла ў сацыяльных сетках алімпасловыя старонкі для абітурыентаў. Такія пляншчыкі даюць большую свабоду для ўзаемадзеяння. Пагатоў да стварэння канітату актывна прыняваюць іпяршаных навуцнаўцаў. Прыкладам, карыснай стала серыя вяраложыў "Студэнты — абітурыенты". Кожны выпуск прысвечаны асобнай спецыяльнасці. Навучэнцы раскаваюць пра дысцыпліны, асаблівасці вучобы і сту-

дэнцкае жыццё. Такі крок лагічны, бо давер да прадстаўнікоў свайго пакалення ва ўчарашніх школьнікаў будзе большым. Да таго ж даведлацца пра досвед інаша чалавеча карысна, каб дакладна зразумець перавагі і адмоўныя бакі спецыяльнасці.

ШЧЫРА ЗАПРАШАЕМ!

Дні адчыненых дзвярэй — магчымае адначасна адкрыты, менавіта фармальна дыялог, а таксама на свае вочы убачыць пляноўку, дзе будзе праходзіць навучанне. Таму беларускія установы актывна выкарыстоўваюць такую форму працы.

У першы дзень вясновых канікул ва ўсіх ВНУ і каледжах краіны прайшоў Алізны дзень адчыненых дзвярэй. Мерапрыемства адбылося ў рамках агульнарэспубліканскай актыўнасці "Я абіраю прафесію". Каля 25 тысяч абітурыентаў і бацькоў далучыліся да праекта. Шматлюдна было і ва ўстановах адукацыі нашай галіны.

Адметнасцю гэтай падзеі стаў удзел прадстаўнікоў арганізацый — заказчыкаў кадры. На Дні адчыненых дзвярэй у Беларускім дзяржаўным універсітэце культуры і мастацтваў прысутнічалі супрацоўнікі вядучых музеяў краіны, клубных устаноў і іншых арганізацый. Патэнцыйныя працадаўцы падрабозна распавялі аб вакансіях і перспектывах, увару і ўвагу на ўмовы ўладкавання. Алімпас, што частка заказчыкаў пасля мерапрыемства аформіла папярэднія заяўкі на мэтавае навучанне.

Таксама абітурыенты пазнаёміліся са структурай універсітэта і спецыяльнасцямі, давалася пра падрыхтоўку да наступлення, правілы атрымання месцаў у інтэрнате, стыль і традыцыі алімпасловае жыццё. Завершылася сустрэча творчым камандам студэнтаў кафедры тэатральнай творчасці.

Беларуская дзяржаўная акадэмія музыкі ў рамках Алізныга дня адчыненых дзвярэй заафіцэкавала індывідуальныя кансультацыі і майстар-класы вядучых выкладчыкаў, творчыя прэзентацыі спецыяльнасцей і факультэтаў. Асаблівай падзеяй стала сустрэча

з рэктарам Аленай Куракінай і мастацкім кіраўніком Белдзяржфілармоніі Юрыем Гільядокам.

Як паведамілі ў Акадэміі музыкі, да іх завіталі больш за 230 бацькоў навуцнаўцаў выпускных курсаў устаноў сярэдняй спецыяльнай адукацыі з розных куткоў краіны, якія атрымалі магчымае паразмаўляць з супрацоўнікамі прыёмнай камісіі, дэканамі факультэтаў і загадчыкамі кафедраў, прадстаўнікамі арганізацый — заказчыкаў кадры.

Насамачай была праграма Дня адчыненых дзвярэй і ў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў. Абітурыенты атрымалі неабходную інфармацыю аб прыёмнай камісіі і выкладчыкаў, а таксама пазнаёміліся з экспазіцыяй творчых работ студэнтаў і выпускнікоў акадэміі.

ТВОРЧАЯ СПРАВАЗДАЧА

Ші не найлепшым чынам можна прарэкламаваць установу, паказаўшы на справе, якія выршны барцьце студэнты. З такой мэтай Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў вандрасе па краіне. Яго прадстаўнікі ладзіць прафараэнтацыйныя сустрэчы з навуцнаўцамі сярэдняй спецыяльнай устаноў, школ і гімназій. Выступоўцы распаўсюляюць пра альма-матар, знаёмяць аўдыторыю з адукацыйнымі праграмамі і ўмовамі паступлення, адказваюць на пытанні абітурыентаў. Яны гэтым не абмяжоўваюцца. У працяг дыялогу студэнты і выкладчыкі прапануюць творчыя прэзентацыі спецыяльнасцей. Напрыклад, у Барысўку вучэбны тэатр БДУКМ паказаў спектакль па тэсе Рустама Ібрагімбаева "Дольны" у паставіцы ладзіцэнта Канстанціна Міхаленкі. Ва ўстановах Віцебска далі канцэрты вакальна-хараграфічны ансамбль "Валачобнікі" пад кіраўніцтвам Людмілы Ражковай, вакальныя гурты "Мост" на чале з Яўгенам Макашэвіч і "Трыамур" Ірыны Дарафевай.

Студэнты Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі таксама дзеляцца сваім майстэрствам на розных пляншоўках рэспублікі. У рамках фестыва-

валю "Дні магілёўскага баяна і акарташкім кіраўніком Белдзяржфілармоніі Юрыем Гільядокам.

Нярэдка студэнтаў БДАМ можна пабачыць перастанкамі Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра юнага глядача. Разам з гэтай устаноў ладзіць культурна-асветніцкі праект "Музычныя вечары ў тэатры". Малалі выканаўцы прэзентуюць найбольш яркія творы сусветнай і беларускай класікі. Надаўна адбылася чарговая імпрэза, прысвечаная памяці ахвяр Хатынскай трагедыі.

Да таго ж любы абітурыент можа прайсці на справаздачны выступленні ў творчыя ВНУ і навабываць на дзяржаўных экзаменах. Прыкладам, Вучоны тэатр-студыя імя Я. Мірвіча Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў пастаянна ладзіць паказы спектакляў, канцэртаў, прэзентацыі і тэатральныя капюнікі. А ў выставачнай зале "Акадэмія" рэгулярна дэманструюцца набыткі навуцнаўцаў мастацкага факультэта і факультэта дызайну і дэкаратывна-прыкладной творчасці.

Данііл Шэйка Фота з архіва устаноў адукацыі

Падчас індывідуальных кансультацый для абітурыентаў БДАМ

Подзвігу партызан прысвячаецца

На пачатак мая запланаваны выхад карціны “Час вярнуцца”, прымеркаваны да 80-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Рэжысёр фільма Іван Паўлаў расказаў, як творчая каманда працавала над праектам і чаму так важна здымаць стужкі на ваенную тэматыку.

МАСТАЦАВЫ ўМОЎНАСЦЯ

Кіно “Час вярнуцца” расказавае аб адным з пераломных этапаў Вялікай Айчыннай — пачатку вызваленчай аперацыі “Баграціён” — і аб укладзе беларускіх партызан у яе поспех. Да здымак сімвалічна прыступілі 23 чэрвеня, у дзень старту аперацыі.

Ваенная драма заснавана на рэальных фактах, апісаных ва ўзнагародных лістах беларускіх партызан, што вявалі на тэрыторыі Магілёўскай і Віцебскай абласцей. Аднак не варта чакаць ад карціны дэталёвай дакладнасці, у сённяшні дзень несапаздзенні з сапраўднай хронікай.

Фільм перадае — гэта мастацкі твор, — робіць акцэнт рэжысёр Іван Паўлаў. — Наш сюжэт шмат у сямі сабраны з фрагментаў рэальных подзвігаў. Але на самай справе яны здзіўляліся на працягу ўсёй вайны. У карціне ж мы сядзім “спрасавалі” час — далі партызанам толькі два тыдні да пачатку аперацыі. А паколькі найлепшы драматург — жыццё, мы выбралі дынамічныя і кранальныя эпізоды. Дзе-нідзе крыху падумалі, дабудавалі дарогай (часовая дарога з насланга барвення. — *Заўв. аўт.*), дзякуючы якой Чырвоная армія змогла зайсці ў тыл немцаў. Не існаваў ніводнага гістарычнага дакумента, у

якім былі б названы прозвішчы канкрэтных людзей, што дапамагалі пабудаванню на дрыгве праезд для лёгкай ваеннай тэхнікі. Але сам гэты факт — неаспрэчны: шкаўняны моцны наведаль мемарыял каля вёскі Раковічы Светлагорскага раёна — акурат на месцы асушанага пасля вайны балота Брыдскі Мох. Аднак жа аналагічныя дарогі насціліся на ўсёй лініі сутыкнення, у тым ліку і пад Оршай. І мы як стваральнікі фільма вырашылі: імяна нашы героі і з’яўляюцца “аўтарамі” знаходкі. Тым больш што, нягледзячы на наяўнасць прататыпаў, гэтыя персанажы ў большай ступені — зборныя вобразы шматнацыянальнага партызанскага руху. І нам важна было адлюстраванне ролі, якую ў вызваленні нашай краіны адыгралі партызаны. Акурат гэта мы і кансультанты з Акадэміі навук, Музея Вялікай Айчыннай вайны трымалі ў цэнтры ўвагі, каб, не парушаючы гістарычнай праўды, стварыць праўду мастацкую.

СІЛА СЛОВА

Праект стартваў пад працоўнай назвай “Казбек”. Але падчас работы ў сцэнарыя змяніліся словы, шмат з біграфіі аднаго героя на гісторыю подзвігу шматнацыянальнай сілы, якой кіравала імяніннае да свабоды для ўсіх людзей на акупаваных частках тэрыторыі. Натуральна, спрабавалася назва, якая б адлюстравала паслы новага сюжэта.

— “Час вярнуцца” — другі варыянт, які зарэалізаў у адзін момант з назвай “Калі мы не памром”, — распавядае Іван Міхайлавіч. — Гэтая фраза некалькі разоў гучыць у фільме, і ёсць вельмі моцны кадр. Трохгадовы хлопчык на пытанне, пра што ён марыць і чым хоча займацца

“Ваенныя стужкі нясуць самы істотны на сёння сэнс: трэба памятаць пра ліхалецце, каб яго больш не было.

па пасля вайны, адказвае: “Ну, гэта калі мы не памром”. Для мяне было важна паказаць падобныя словы — самыя страшныя з тых, якія дарослы чалавек, мужчына можа пачуць ад дзіцяці. Але існавала меркаванне, што гэты варыянт можа успрымацца псіхічна, без узір’ела-пазітыўнай канатацыі. І мы абралі назву “Час вярнуцца”: напрыканцы фільма войскі ідуць дадому. Так, праз Еўропу і Берлін, але ж менавіта дадому, да сваіх родных, і толькі так, атрымаўшы перамогу, байцы могуць вярнуцца. У гэты выраз, папярэдае, закладзены і мае закардавыя мары. Перакананы, што калі кожны, хто ваюе, зачынае вярнуцца дадому, то вайны і не будзе.

— Мы стварылі карціну, якая наўрад ці паўплывае на сучасную сітуацыю ў свеце. Але вельмі хочацца, каб тая, хто паглядзіць фільм, задумаўся, наколькі вайна — жадлівая і антыгуманная. Задумаліся, што нават у самых немагчымых для жыццявання ўмовах кожны заўсёды выбірае, застацца чалавечам ці не. А ішчэ спадзяюся, у нас атрымаўся зробіць акцэнт: як бы ні пакутавалі ў войнах людзі, яны захоўваюць веру ў дабро і любоў, што заўжды прывядуць да перамогі. У стужцы ёсць сізна, у якой дзіцячына трымае на руках немаўчына — гэты маленькі чалавек адзіны ацалеў пасля фашыскага налёту на вёску. А над ім яркія прамяні сонца. Няхай жа яго свеціць заўсёды.

КАБ СОНЦА СВЯЦІЛА

Нацыянальная прэм’ера стужкі “Час вярнуцца” пройдзе 2 мая і будзе прымеркавана да 80-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. І гэта не супадзенне — так хацелі рэжысёр.

— Я планавалі выпусціць карціну менавіта да юбілейнай даты. І хоць спярша ў сцэнарыі не было эпізоду, які б сімвалізаваў пачатак вызвалення, я прапанаваў дадаць сізну праходу па балюце, — распавядае Іван Паўлаў. — Таксама ў фільме традыцыйна прысутнічае хроніка. Кадры мы бралі розныя, не толькі з нашага архіва ў Дзяржынску. Па некаторыя ездзілі ў Расію, у Краснагорск, дзе захоўваюцца саветскія матэрыялы і пра аперацыю “Баграціён”, і пра партызанскі рух увогуле. Мы прагляда-

лі ўсе даступныя нам старыя кінаплёнкі, каб выбраць тое, што дапаможа публіцы ўявіць і адчуць эмоцыі, самыя страшныя з тых, якія дарослы чалавек, мужчына можа пачуць ад дзіцяці. Але існавала меркаванне, што гэты варыянт можа успрымацца псіхічна, без узір’ела-пазітыўнай канатацыі. І мы абралі назву “Час вярнуцца”: напрыканцы фільма войскі ідуць дадому. Так, праз Еўропу і Берлін, але ж менавіта дадому, да сваіх родных, і толькі так, атрымаўшы перамогу, байцы могуць вярнуцца. У гэты выраз, папярэдае, закладзены і мае закардавыя мары. Перакананы, што калі кожны, хто ваюе, зачынае вярнуцца дадому, то вайны і не будзе.

— Мы стварылі карціну, якая наўрад ці паўплывае на сучасную сітуацыю ў свеце. Але вельмі хочацца, каб тая, хто паглядзіць фільм, задумаўся, наколькі вайна — жадлівая і антыгуманная. Задумаліся, што нават у самых немагчымых для жыццявання ўмовах кожны заўсёды выбірае, застацца чалавечам ці не. А ішчэ спадзяюся, у нас атрымаўся зробіць акцэнт: як бы ні пакутавалі ў войнах людзі, яны захоўваюць веру ў дабро і любоў, што заўжды прывядуць да перамогі. У стужцы ёсць сізна, у якой дзіцячына трымае на руках немаўчына — гэты маленькі чалавек адзіны ацалеў пасля фашыскага налёту на вёску. А над ім яркія прамяні сонца. Няхай жа яго свеціць заўсёды.

Яўгенія ГАБЕЦ
Фота Героя

Падчас прэс-канферэнцыі

Якім будзе XXX Мінскі міжнародны кінафестываль “Лістапад”?

Сёлета Мінскі міжнародны кінафестываль “Лістапад” адзначыць 30-гадовы юбілей. Якія новаўвядзенні чакаюць гасцей і удзельнікаў важнага культурнага падзеі, распавялі на прэс-канферэнцыі ў Музеі гісторыі беларускага кіно.

конкурс нацыянальных школ і нацыянальных конкурсу, якія дазваляць пачаткоўцам заявіць пра сябе і атрымаць агляну ад міжнароднага журы. Для некаторых гэта можа стаць прорывам у вялікае кіно.

— У конкурсе нацыянальных кінашкол будучы спадарожнік студэнцкай кароткаметражнай фільмаў. Па просьбе Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў у гэтай намінацыі могуць быць прадстаўлены карціны і ігравыя, і дакументальныя, і анімацыйныя. Што датычыцца нацыянальнага конкурсу, тут прымаюцца фільмы, створаныя грамадзянамі Рэспублікі Беларусь. Галоўнае адрозненне гэтай катэгорыі ад іншых конкурсаў у тым, што стужкі могуць быць любога віду і хронметражу. Спадзяемся, дзякуючы конкурсам мы зможам заўважыць і прывябіць да супрацоўніцтва таленавітых маладых людзей, — тлумачыць Ірына Уладзіміраўна.

Ішчэ адно важнае новаўвядзенне — з’явіцца новыя ўзнагароды, а дыдэйні статуты так набудзе новы выгляд.

Змены з’явілі і прызы фестывалю: з’явіцца новыя ўзнагароды, а дыдэйні статуты так набудзе новы выгляд.

Ва ўсіх намінацыях будучы спадарожнік фестывалю будзе сустракаць музычную праграму з найлепшых кампазіцый сучаснага і беларускага кінамастацтва і пры міністра культуры для маладых кінамастацтваў. Акрамя таго, мы ўвекавечым памяць вялікага беларускага рэ-

жысёра Міхаіла Пташукі: прыз за найлепшую рэжысуру ў асноўным конкурсе ігравых фільмаў атрымае яго імя.

Змены закрануць і этапы адбору фільмаў-удзельнікаў. Пяцёр пасля выбару стужак праграмнымі дырэктарамі качаць раізнае рашэнне будзе прымаць экспертнае камісія. Такія ўмовы створаны для таго, каб узраўнаваць спрэчныя сітуацыі і выключыць прэтэнзіі з боку аўтараў або праваўладальнікаў карцін, якія не патрапілі ў праграму. Акрамя гэтага, праграмныя дырэктары зараз маюць права прапанаваць для ўключэння ў конкурс фільмы-прызёры іншых кінафестывалю і карціны, што атрымалі высокую агляну міжнароднага кінаграмадства.

Свята кіно сёлета стане сапраўды маштабным — менавіта пераможца будзе праходзіць у Палацы Рэспублікі. Галоўным рэжысёрам шчыромой адкрыцця і закрыцця кінафестывалю абраны **Максім Папоў**. Нягледзячы на малады ўзрост, за яго плячыма такія буйныя практыкі, як 100-гадовы юбілей УЛКСМ і II Гульні краін СНД.

— У аснову канцэпцыі я імкнуўся ўкладзі драматургічны складнік, каб кожны традыцыйны элемент быў не проста этапам мерапрыемства, а набыў свой вобраз, — тлумачыць задумку Максім Папоў. — Я і мая каманда хочам, каб шчыромой адкрыцця і закрыцця выклікалі агляненне ў гледача. Для гэтага мы плануем упрыгожыць Кастрычніцкую плошчу, у яе гасцей фестывалю будзе сустракаць музычная праграма з найлепшых кампазіцый сучаснага і беларускага кінамастацтва і пры міністра культуры для маладых кінамастацтваў. Акрамя таго, мы ўвекавечым памяць вялікага беларускага рэ-

будуць прадстаўлены ўсе 100 гадоў беларускага кіно. Таксама мы распрацуем інтэрактыўныя зоны, адна з іх будзе называцца “Стань часткай кіно”. Усе ахвочыя змогуць падзіць да супрацоўніка кінастудыі і зрабіць фотаздымак, каб трапіць у банк тыпажаў “Беларускі фільма”, што дазволіць паўдзельнічаць у здымках будучых праектаў кінастудыі.

Па-ішчаму зайтра і традыцыйныя прэтэнзіі з боку аўтараў або праваўладальнікаў карцін, якія не патрапілі ў праграму. Акрамя гэтага, праграмныя дырэктары зараз маюць права прапанаваць для ўключэння ў конкурс фільмы-прызёры іншых кінафестывалю і карціны, што атрымалі высокую агляну міжнароднага кінаграмадства.

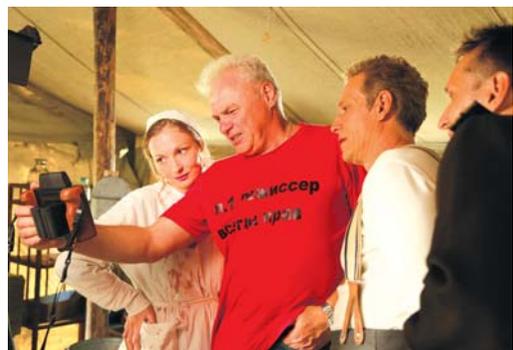
Прыём заявак на XXX Мінскі міжнародны кінафестываль “Лістапад” працягнуцца да 1 верасня. Праграма з’явіцца на сайце фестывалю і кастрычніка.

Яўгенія ГАБЕЦ
Фота аўтара і з Telegram-канала Міністэрства культуры

З’явіцца ў аснову канцэпцыі ўкладзі драматургічны складнік, каб кожны традыцыйны элемент быў не проста этапам мерапрыемства, а набыў свой вобраз, — тлумачыць задумку Максім Папоў. — Я і мая каманда хочам, каб шчыромой адкрыцця і закрыцця выклікалі агляненне ў гледача. Для гэтага мы плануем упрыгожыць Кастрычніцкую плошчу, у яе гасцей фестывалю будзе сустракаць музычная праграма з найлепшых кампазіцый сучаснага і беларускага кінамастацтва і пры міністра культуры для маладых кінамастацтваў. Акрамя таго, мы ўвекавечым памяць вялікага беларускага рэ-

З’явіцца ў аснову канцэпцыі ўкладзі драматургічны складнік, каб кожны традыцыйны элемент быў не проста этапам мерапрыемства, а набыў свой вобраз, — тлумачыць задумку Максім Папоў. — Я і мая каманда хочам, каб шчыромой адкрыцця і закрыцця выклікалі агляненне ў гледача. Для гэтага мы плануем упрыгожыць Кастрычніцкую плошчу, у яе гасцей фестывалю будзе сустракаць музычная праграма з найлепшых кампазіцый сучаснага і беларускага кінамастацтва і пры міністра культуры для маладых кінамастацтваў. Акрамя таго, мы ўвекавечым памяць вялікага беларускага рэ-

Іван Паўлаў на здымачнай пляцоўцы фільма “Час вярнуцца”

Знаёмімся і захапляемся

Рэспубліканскі конкурс для моладзі, цыкл эксклюзійных публікацый і... простыя няпростыя рэчы. Газета "Культура" і Дзяржаўны музей гісторыі беларускай літаратуры распачынаюць сумесны праект "Адкрыты скарбы нацыянальнай літаратуры".

Пра новую рубрыку і перспектывы сумеснай працы расказавае **Алеся Кузняцова**, намеснік дырэктара па навуковай рабоце Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры.

Алеся Кузняцова

— Перадусім — некалькі слоў пра нашу ўстанову. Гэта адзін з найбуйнейшых музеяў літаратуры і культуры ў Беларусі і знаходзіцца ён у маляўнічым старадаўнім квартале Мінска — Траецкім прамесці, у будынку, які з'яўляецца помнікам архітэктуры XIX стагоддзя. У скарбніцы захоўваюцца і дэманструюцца матэрыялы, якія адлюстроўваюць жыццё і дзейнасць вядомых беларускіх аўтараў, — ад рукапісных кніг і старадрукаў да твораў выяўленчага мастацтва і прадметаў побыту розных часоў.

На працягу года мы будзем распавядаць чытачам газеты "Культура" пра найбольш значныя і цікавыя праекты ды імпрэзы: выставы, літаратурныя вечарыны, сустрэчы, сямейныя праграмы, інтэрактыўныя заняткі. Будзем дзяліцца самымі адметнымі старонкамі навуковага жыцця, навінамі міжнароднага супрацоўніцтва і, вядома, заіраваць у фонды — ва ўнікальную скарбніцу рарытэтаў. Музей багаты на фільмы (іх налічваецца аж дзевяць, і кожны жыве насамым культурным жывцом), таму нашы матэрыялы абмяжоваць быць цікавымі, мястэчковымі і разнастайнымі. Спалзяёмся заахоўшчы чытачоў да вывучэння беларускай літаратурнай спадчыны і зрабіць гэты працэс максімальна захапляльным.

Нельга забыць

Да 80-годдзя вызвалення Беларусі стартваў рэспубліканскі конкурс "Нельга забыць: вайна ў творах беларускіх пісьменнікаў". Чым адметная гэтая ініцыятыва, распавядае вучоны сакратар Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры **Наталія Калядчык.**

беларускіх пісьменнікаў". Ініцыятыву падтрымалі рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова "Культура і мастацтва", грамадскае аб'яднанне "Саюз пісьменнікаў Беларусі", якія сталі арганізатарамі.

Наогул, наш музей штогод ладзіць творчыя спаборніцтвы сярод навучэнцаў адукацыйных устаноў, але падобны конкурс арганізоўваем упершыню.

— **Хто зможа паўдзельнічаць?**

— Запрашаем дзяцей і моладзь у трох узроставых катэгорыях: 10–12, 13–15 і 16–18 гадоў.

— **Якія патрабаванні да конкурсных матэрыялаў?**

— Работы выконваюцца на беларускай мове па агульнапрынятых правілах складання крыважанак, аб'ём — не менш за 15 слоў, сетка павінна ўяўляць сабой суцэльны малюнак або арнамент, быць эстэтычна прывабнай.

— **Па якіх крытэрыях і хто будзе ацэньваць крыважанкі?**

— **Журы, прадстаўнікі арганізатараў конкурсу, улічыць адпаведнасць тэматыцы, граматычнасць і лаганічнасць пытанняў, узровень складанасці, арыгінальнасць зместу і дыягн афармлення, літаратуру і эстэтычную выразнасць.**

— **Конкурс стартваў 1 красавіка, а калі заканчваецца падача заявак? Што чакае пераможцаў?**

— Работы неабходна прадставіць не пазней за 1 чэрвеня 2024 года на электронную пошту belltmuzej.proekt@kultura.by з наметкай "Крыважанка". Вынікі будуць падводзіцца з 3 па 10 чэрвеня: журы вызначыць катэгорыі ў кожнай узроставай катэгорыі. І ўжо 2 ліпеня, паліч са святочнага мерапрыемства, прымеркаванага да Дня Незалежнасці і 80-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, у нашай установе пройдзе

Наталія Калядчык

ўрачыстае ўзнагароджанне пераможцаў дыпломамі і памятнымі падарункамі ад музея і Саюза пісьменнікаў Беларусі. Найлепшыя крыважанкі трапіць на старонкі газеты "Культура".

— **Дзе падрабязней азнаёміцца з умовамі конкурсу?**

— На афіцыйных сайтах і ў сацсетках Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры, установы "Культура і мастацтва". Атрымаць дадатковую інфармацыю можна па тэлефоне 8 017 3954447.

Зміцер ЮРКЕВІЧ

Падрабязней пра конкурс — на сайце kultura.by

3 беларускіх слоў

"Беларусь, ты збудавана з беларускіх слоў! Пятае вучэбная навукова-практычная канферэнцыя пад такой назвай прайшла ў сакавіку.

— Сёлета было падзелена звыш 80 заявак, — распавядае **Валініна Кароткіна**, загаліч навукова-асветніцкага аддзела Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры. — Аргамітэт і журы адбралі 33 работы, аўтары якіх былі запрошаны ў нашу ўстанову на вочны этап. Да канферэнцыі далучыліся навучэнцы 8–11 класаў з Мінска і Мінскай вобласці. Праца вялася ў аб'яднаных літаратурна-краязнаўчых секцыях, падзеленых на дзве узроставыя катэгорыі. Самымі папулярнымі асобамі, да жыцця і творчасці

які зварнуліся ўдзельнікі, сталі сёлетні пісьменнікі-юбіляры. Зацікавілі юных навукоўцаў і сучасныя літаратуры. Так, праца, прысвечаная біяграфіі Наталлі Мазуркевіч, увайшла ў лік лаўрэатаў. Сярод тэм даследаванняў — прыжыццёвы ёсць і арыгінальны: "Хрысціянскія вобразы ў рамана А. Шына «Сем камніў»", "Асаблівасці гаворкі цэнтральнага рэгіёна Беларусі ў другой палове XIX стагоддзя", "Роля сям'яльнага праекта «Кнізе другое жыццё» ў захаванні культурнай спадчыны Беларусі".

Па выніках канферэнцыі традыцыйна складуць электронны зборнік матэрыялаў, з якім можна будзе азнаёміцца на сайце Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры.

Падчас пад'ядвання вынікаў канферэнцыі

Усім рухае любоў

Брэсцкі акадэмічны тэатр драмы імя Ленінскага камсамола Беларусі знакаміты не толькі разнастайным, часта эксперыментальным рэпертуарам, але і таленавітымі артыстамі. Аб сваіх актуальных праектах і стаўленні да прафесіі распавядае вядучы майстар сцэны **Юген Тарасаў**.

Юген Тарасаў

Вялікая Айчынная вайна пакінула глыбокі след у жыцці мільяёнаў людзей, мая сям'я не стала выключэннем.

Будучы актёр і рэжысёр нарадзіўся ў 1963 годзе ў Самаркандзе. Скончыўшы мясцовы ўніверсітэт, прапашаў настаўнікам рускай мовы і літаратуры ў школах. Тэатральную кар'еру Юген Тарасаў пачаў у 1994-м, калі ўпалаваўся сімвалам у Самаркандскі рускі драматычны тэатр, пазней загаліч музычнай і літаратурнай часткай, служыў актёрам і ставіў спектаклі.

У 1997-м Тарасаў пераехаў у Беларусь і з таго часу творыць у Брэсцкім акадэмічным. Сыграў больш за 50 роляў. Сярод важных рэжысёрскіх праектаў — пастаноўка камедыі Аляксандра Галіна "Акампаніатар", музычнай казкі для дзяцей і дарослых "Сіўка-Бурка". У 2007-м скончыў Расійскую акадэмію перападрыхтоўкі работнікаў мастацтва, культуры і турызму па праграме "Рэжысура драмы" з чырвоным дыпломам. За шматгадовую працу, высокую прафесійнае майстэрства і значны асабісты ўклад у развіццё тэатральнага мастацтва быў узнагароджаны граматамі Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, раённых і абласных выканаўчых камітэтаў.

— **Юген Віктаравіч, вы рэжысёр тэатралізаванай чыткі "Недоросля", іграце адну з галоўных роляў. Чым прывацяць матэрыял? Як прышчыны гледачамі?**

— 3 дня прэм'еры выбітнай трагікамедыі Дзясныя Фанвізіна прайшло ўжо 242 гады, але яна застаецца актуальнай. Так, усламянаючы свой настаўніцкі вопыт, я шкадаваў аб невялікай колькасці гадзін, адведзеных на вывучэнне "Недоросля" і біяграфіі яго аўтара ў школе. Да таго ж сама мовя

арыгінала даволі цяжкая для сучаснага чытача, асабліва малалода. Таму я вельмі ўзрапалаваўся ўнікальнай магчымасцю паставіць гэты спектакль.

Для рэалізацыі праекта была абрана менавіта форма тэатралізаванай чыткі — параўнальна новага жанру тэатральнага мастацтва. З аднаго боку, чытанне роляў з ліста на адлегласці выягнутай рукі ад публікі прадугледжвае адмову ад сур'ёзных ігравых і пастановачных рашэнняў. З іншага — вядзе да пошуку выразных сродкаў для ўсебаковага раскрыцця персанажаў, галоўнай ідэі і матыву твора. Гэта даволі складаная задача для актёраў, сапраўднай праверка іх майстэрства.

Падрыхтоўка п'есы доўжылася амаль чатыры гады. Было прапрацавана некалькі дзясяткаў варыянтаў пастаноўкі, пры гэтым асаблівую ўвагу мы звярнулі на праўку семантыкі і лексікі. Поўны час зайало налісценне тэкстаў песьняў, якія адлюстроўвалі б сутнасць вялікіх дыялогаў. Мы стваралі захаваць пэўную тэму, адляца дзіўна павагі аўтарскаму тэксту. І вынік быў варты намаганняў. Прэм'ера "Недоросля" прайшла на малой сцэне нашага тэатра ў красавіку мінулага года. З таго часу спектакль выклікае вялікую цікавасць і захапленне не толькі ў людзей старэйшага пакалення, але і ў моладзі. Падкрэсліваю: раз за разам узровень выканання актёрамі сваіх роляў расце, таму мы захоўваем надзею, што спектакль трапіць на вялікую сцэну.

— **Акрамя працы ў тэатры, вы актыўна займаліся арганізацыяй і рэжысурай вайсковых канструкцый. Чаму для вас гэта важна?**

— Памяць аб бессмертным подзвігу савецкіх салдат павінна быць жываючаю, яна павінна быць часткай нашай культуры і гісторыі. Яна павінна быць часткай нашай культуры і гісторыі. Яна павінна быць часткай нашай культуры і гісторыі.

кляцтва эмоцыі ў публікі, давесці гледача да катарсісу — найвышэйшая ўзнагарода для актёра і рэжысёра. Пры гэтым апошні павінен добра валодаць сваім рамяством, зараджаць артыстаў энергіяй, абуджаць іх фантазію і творчасць ўзрушэнне, а таксама быць аргументаваным, пераканаўчым і гатовым да адказаў на любыя пытанні. Менавіта тады ён можа разлічыцца на прафесійны поспех.

Кожная сыграная роля, малая ці вялікая, з'яўляецца падзеяй, якая з'яўляецца творчым, падсяюмым, арганічным прыроду чалавека. Я паважаю актёраў, гатовых выкладвацца на сцэне, а не проста алдываць павіннасць. Адназначна, што артысты нашага калектыву вельмі шануюць публіку, дзеляцца з ёй думкамі, неабыхавасцю і шчырымі перажываннямі.

— **Памяць аб бессмертным подзвігу савецкіх салдат павінна быць жываючаю, яна павінна быць часткай нашай культуры і гісторыі.**

— **Памяць аб бессмертным подзвігу савецкіх салдат павінна быць жываючаю, яна павінна быць часткай нашай культуры і гісторыі.**

І апошняе. Азіраючыся на працяглыя гады, я стаў разумельш, усё, што ні адбываецца, заўсёды складаецца так, як трэба. Падзеі, якія на першы погляд здаюцца выпадковымі, насамрэч такія не з'яўляюцца. Але варты памятаць, што ў любых абставінах чалавек павінен рухаць любоў — вялікая сіла, якая вызначае ў гэтым жыцці усё.

Данііл ПІЎКАРЭЦ
Фота з архіва героя

Спектакль "У абдымах Мельпамены"

Сцэна са спектакля "Недоросль"

Дом культуры г.п. Аржаўска

Нагода для размовы... і справы

Шырокую вядомасць Аржаўск атрымаў у 1930-х, калі тут запрацавала Беларуская ДРЭС. Гэта была першая буйная электрастанцыя ў рэспубліцы і першая пабудаваная ў СССР па плане ГОЭЛРО (скарочана ад рус. Дзяржаўная камісія па электрыфікацыі Расіі).

Адначасова з Беларускай ДРЭС у Аржаўску вырас добраўпарадкаваны пасёлак са школай, сталавой, з клубам, дзіцячым садкам і лэзніяй. Гэта быў узорны населены пункт савецкага тыпу, спланаваны і ўзведзены з зручым усіх сацыяльных і культурных патрэбаў людзей.

На жаль, падчас Вялікай Айчыннай вайны многае было знішчана, але ўжо ў 1950-я пасёлак адраўніўся. З 1946-га па 1956-ы нават стаў цэнтрам новаўтворанага Аржаўскага раёна. Колькасць жыхароў пераадолела адзнаку ў чатыры тысячы. Асяродкам іх духоўнага і культурнага

жыцця стаў новы клуб: манументальны будынак у стылі сталінскага ампіру ў 1950-м упрыгожыў галоўную плошчу Аржаўска. А калектыў Дома культуры вось ужо больш за семдзсят гадоў з нязменным поспехам забяспечвае мясцовых жыхароў цікавым баўленнем часу, прывітае ім любоўю да творчасці, вучыць, развівае і натхняе.

АСЯРОДАК УСЯГО

Цяперашні дырэктар Дома культуры Іна Касачова прыехала ў Аржаўск з балькамі ў дзяцінстве — і неўзабаве стала ўзельнічай мясцовай самадзейнасці. Большая частка яе жыцця прайшла ў сценнах гэтага будынка, таму Іна Іванаўна ставіцца да яго як да роднага дома. І, як руліва гаспадыня, лепш за ўсіх ведае, што тут трэба зрабіць, падняць у першую чаргу.

У 1960—1980-я па ўзроўні сацыяльна-культурнага абслугоўвання Аржаўск нічым не адзінаўся ад абласно-

га цэнтра: у клубе рэгулярна паказвалі кіно, праводзілі танцавальныя вечары. Тут былі свой самадзейны аркестр, вакальна-інструментальны ансамбль і нават узрасны тэатр — узровень іх быў заўсёды на зайздрасць высокі.

Гэтыя традыцыі напрымліваюцца і цяпер: узельнікі самадзейнасці рэгулярна завяўваюць прызывае месцы ў розных конкурсах, мясцовыя калектывы маюць пашвэрдзана ганаровыя званні. Праца ўстановы выбудуваная такім чынам, каб ахапіць усе пакаленні і сацыяльныя групы аржаўцаў. Тут кожны можа рэалізаваць свае творчыя зольнасці. Такую магчымасць даюць 16 калектываў і аматарскіх аб'яднанняў. Сярод іх — народны хор, студыя вакальныя і выяўленага мастацтва, тэатральны гурток.

Акрамя таго, у будынку Дома культуры размешчаны філіял раённай бібліятэчнай сеткі. Тут жа знаходзіцца і рэпетыцыйная база ўзорна-

га харэаграфічнага калектыву мясцовай дзіцячай школы мастацтваў.

Дзякуючы гэтым культурнае жыццё ў Аржаўску і ваколцах насычанае і цікавае. Напрыклад, святковую канцэртную праграму Дома культуры да ільняўнага жадноча свята паказвалі не толькі на сваёй сцэне, але і на выездзе — работнікам двух мясцовых прадпрыемстваў. Калектывы і салісты пастаянна задзейнічаны ў раённых і абласных мерапрыемствах, а гэта азначае, што ў будынку ўвесь час выдзіцца інтэнсіўная рэпетыцыйная работа. Спільняць яе нельга, таму для неаварыйных рамонтаў час летніх школьных канікул.

ПРЫГОЖЫ ДАХ

Але ёсць у Доме культуры Аржаўска і праблема. Гэта прыгожы дах з чырвонай металчарапіцы. Ён працякае. Па словах дырэктара Іны

Касачовай, дах ужо некалькі разоў чынілі, рабілі з-за працэўкаў касметычных рамонтаў у фазе і ў танцаале. Аб гэтай сітуацыі ведае кіраўніцтва раёна.

Начальнік аддзела культуры Аршанскага райвыканкома Сяргей Дзмітрэвіч Гарбачоў кажа, што за шэсць гадоў яго знаходжання на пасадзе не было такога сезона, калі б у будынку аржаўскага Дома культуры не выконваліся тыя ці іншыя бгучыя рамонтныя работы. За гэты час адрамантавалі фасад, прыбраўлі, часткова змянілі дзверы і вокны. Пастаянна робяць касметычныя фарбаванні ўнутраных памяшканняў.

Будынак велізарны, патрабуе пастаянных укладанняў. Сучасны дах усталявалі на пачатку 2010-х. Падыкаць у розных месцах ён пачаў у апошнія гады. Спецыялісты кажуць, што, магчыма, пры яго праектаванні першачасткова была дапушчана памылка. Каб вырашыць праблему, патрабуюцца капітальны рамонт. І адпаведна значныя фінансавыя рэсурсы. Іх вылучэнне ўзгадняецца з упраўленнем культуры Віцебскага аблвыканкама.

Сяргей Гарбачоў запэўніў, што ўжо сёлета ў аржаўскім Доме культуры зробяць касметычны рамонт, які ліквідуе наступствы чарговага працяжання. А на 2025 год раённыя ўлады плануваюць прывесці капітальны рамонт даху і замену бакавых уваходных дзвярэй будынка. На гэта ў будзят будучы закладзены неабходныя срэды.

Віктар ГАУРЫШ
Фота аўтара

Часовыя выставачныя экспазіцыі ў фазе Дома культуры

Дзмітрый Шастаковіч

Беларускі след у радаводзе знакамітага кампазітара

29 чэрвеня 1808 года ў маленькім мястэчку Шэметаве ў сялян Міхала і Кацярыны Шастаковічаў нарадзіўся сын, якому пры хросце далі імя Пётр.

Ці маглі тады бацькі падумаць, што праўнук Пятра Дзмітрый, які з'явіцца на свет праз сто гадоў у Санкт-Пецярбургу, стане адным з самых вядомых кампазітараў? А што яшчэ праз сто гадоў у гонар іх сямі будзе ладзіцца міжнародны фестываль "У Шэметаве ў Шастаковічаў"? Пятанні рытарычныя. Але так сталася.

Сёння мы распывядзем пра карані сямейнага дрэва Шастаковічаў і, як звычайна, звернемся да архіўных крыніц.

Год таму даволі выпадкова я зацікавіўся асобай таленавітага графіка, аднаго з піянераў беларускай літаграфіі Казімера Бахматовіча, жыццё якога прамільнула яркай зоркай на пачатку XIX стагоддзя. У выніку маіх пошукаў з'явіўся цыкл публікацый, прысвечаных творчу і яго мясцінам (гл. "К" №№ 29, 30, 45, 2023). Збіраючы інфармацыю пра Бахматовіча, натрапіў на яшчэ аднаго беларускага мастака, майстра партрэтнай мініяцюры Генрыка Жукоўскага, зусім забытага на радзіме (гл. "К" № 12, 2024). Зваршаючы артыкулы пра яго, я ўжо ведаў, хто будзе героем наступнай публікацыі: Дзмітрый Шастаковіч (1906—1975) — кампазітар, чые працы я слухаў у дзяцінстве (мае бацькі — музыканты) і пазней. Цяпер, калі ўзяўся за гэтыя радкі, падсвядомасць абрала саўдзёткаму творчэ мотра са старых фільмаў "Гамлет" (1964) і "Кароль Лір" (1970). Што ж такога агульняга паміж імі, Бахматовічам, Жукоўскім і продкамі кампазітара, акрамя таго, што я пра іх пішу? Усе яны ў адзін час жылі ў маляўнічых ваколцах Свіры, найпрыгажэйшага беларускага возера, хадзілі ў адны і тыя ж касцёлы ў мястэчку Свір і Шэметаве, ладзілі адно і тое ж высокае беларускае неба.

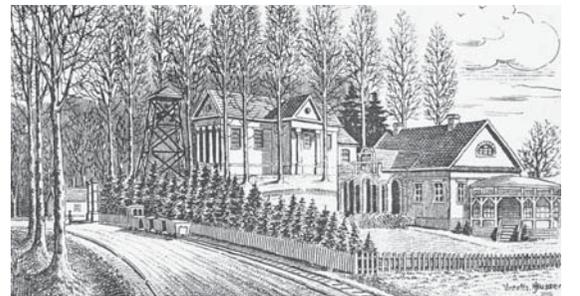
ЯК ПАВЯЛОСЯ

У літаратуры, прысвечанай сьліннаму савецкаму кампазітару, музыка якога і сёння папулярная ў свеце, пра пачаткі роду гаворыцца сціпла. Часцей за ўсё — "прадзед Пётр нарадзіўся ў Шэметаве ў 1808-м". Дзе-нідзе, праўда, мільгала, што бацьку Пятра звалі Міхал. Часам можна натрапіць свідэрджоны, што род Шастаковічаў такі ж стары, як

само Вялікае Княства Літоўскае, што Шастаковічы паходзяць са шляхты. Але ж Шастаковічы, прынамсі гэтыя, — селяне, парафіяне Шэметаўскага касцёла. У 2021 годзе кравязнаўца, праіндузіяваўшы метрычныя кнігі храма, змагі алкаць на многія пытанні. Прыкладам, кім былі бацькі Пятра, ці меў ён братоў або сёстраў. Мясцовыя алмыслюбы адшукалі і метрыку шлобу Пятра. І гэтыя дакументы істотна карэкціруюць ранейшыя "неаспрэчныя факты". На жаль, такіх наймаверна важных знаходкі нікога не зацікавілі і адразу забыліся. Не дывадаўся б пра іх і я, калі б не праійшоў тым жа шляхам. І добра, бо адначыў тое, што кравязнаўцы прапусцілі.

ПОШУКІ І ВІКІНІ

Вось якія цікавінкі хавалі даўнія дакументы. У адрозненне ад людзей з іншымі прозвішчамі, якія ў метрычных кнігах упамінаюцца вельмі часта, Шастаковічы — амаль не. Толькі сям'я Міхала

Шэметаве. Касцёл з плябаніяй. Малюнак 1916 года

Шастаковіча. Першая згадка самога Міхала адносіцца да 1797 года, калі мужчына быў запрошаны на хрэсьбіны ў вёску Янавічы. Але пасля вяселля калы 1802-га з сялянкай Кацярынай Мазай сітуацыя змянілася. Дзеці нараджаліся адно за адным — Вінцэнт (1803), Станіслаў (1806—1807), Пётр (1808—1871, Перм), Ганна-Разалія (1810—1816), Разалія (1817—1816), Канстанцыя (1820—1899) і Схаластыка (1827—1897). Некалькіх памерлі малямі, дзівіць вышэйшы замук і змянілі прозвішча, дзе Вінцэнта застасіцца нявысвятленым. Ці быў бацькам Міхала Эдвард Шастаковіч, які сканаў у кастрычніку 1810-га ў Шэметаве на ўзросце 70 гадоў? Магчыма.

СУПАДЗЕННЕ

У 1834-м селянін Пётр Шастаковіч падае прапанне аб залчэнні вольным слухачом у Віленскую медыка-хірургічную акадэмію. Скончыўшы яе са званнем ветэрынарнага ўрача ў 1837-м, хлопец уладкоўваецца на працу асістэнтам да лекара і напрыканцы лістапада жэніцца. Абранніцай 30-гадовага Пятра Шастаковіча, ужо шляхетнага (так напісана ў метрыцы), становіцца шляхцічка Юзэфа (27 гадоў), дачка Мікалая Ясінскага і Марыяны Радзевіч. Высветліць, кім былі бацькі Юзэфы (Юзэфы-Марыяны), пакуль не ўдалося. Але маею цікавае супадзенне, звязанае з Радзевічамі. На пачатку XIX стагоддзя шляхетныя Радзевічы сустракаюцца ў Шэметаўскай парафіі і некаторы час жывуць у маёнтку Шэметаве (не блытаць з аднайменным мястэчкам). Нельзе ў першай палове 1840-х малядая сям'я пераезджае ў Екацярынбург. На гэтым мы спынімся.

СУПРАЦОЎНІЦТВА

У нарэзні знаёці далятковаму інфармацыю пра вытокі згаданага роду я напісаў у архыў Д. Д. Шастаковіча (Масква) і атрымаў адказ ад удавы кампазітара Ірыны Антонаўны. Пасля кансультацыі з адмысловай спадарыня Шастаковіч паведаміла, што патрэбных мне звестак ва ўстаноў, на вылікі жаль, няма. Найбольш даўні і важны дакумент у архіве — гэта метрыка хросту самога Дзмітрыя Шастаковіча. У сваю чаргу, усё знойдзена мною і перадаў устаноў.

Дарчы, аказалася, што бацькі Ірыны Антонаўны паходзяць з Беларусі. Яе тата, Антон Супінік, які нарадзіўся ў Дастоеве, на Піншчыне, быў вядомым беларускім этнографам, фалькларыстам і археолагам.

З'яўляецца пацукцё, што серыял, які "ініцыяваў" Казімер Бахматовіч, працягнецца.

Эміцер ЮРКЕВІЧ

МАГІЛЁўСКАЯ АБЛАСНАЯ ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР

г. Магілёў, вул. Першамайская, 7, тэл.: 8 0222 656604 (каса), сайт: mdrama.by

- Крымінальная камедыя **“Хітрыкі Скапена” (16+)**. Прэмера. **5 красавіка ў 18.30.**
- Казка-фантастыка **“Іншапланецця” (0+)**. **6 красавіка ў 18.30.**
- Медыйны спектакль **“Жаніцтва. Фантасмагорыя” (12+)**. Прэмера. **6 красавіка ў 18.30, 12 красавіка ў 18.30.**
- Спектакль для сямейнага прагляду **“Усе хлапчукі – дурні!” (6+)**. Прэмера. **7 красавіка ў 12.00.**
- Сямейная камедыя **“Мая жонка – манюка” (16+)**. **7 красавіка ў 18.30.**
- Пастаноўка “замест ліста” ў 1 дзеі **“Лілічка” (16+)**. **9 красавіка ў 18.30.**
- Прыпавесць пра каханне **“Сося” (16+)**. Прэмера. **10 красавіка ў 18.30.**
- Вадзівіль у 2 дзях **“Бяда ад пяшчотнага сэрца” (12+)**. **11 красавіка ў 18.30.**
- Музычная казка ў 1 дзеі **“Дзюймавачка” (0+)**. **13 красавіка ў 12.00.**
- Смешная гісторыя каханна непатрэбных людзей у 2 дзях **“Дурнічка і зэк” (16+)**. **13 красавіка ў 18.30.**

УНП 700184039

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ТЭАТР ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ

г. Мінск, вул. Энгельса, 7, тэл.: 8 017 3654237, 8 017 3576627, пошта: kupalabitel@mail.ru

- Трагіфарс **Donna sola (“Жанчына адна”) (18+)**. Камерная сцэна. **5 красавіка ў 19.00.**
- Канцэрт **“Вазьмі мае сэрца” (12+)**. Хіты папулярных рок-гуртоў. Галоўная сцэна. **6 красавіка ў 18.00.**
- Спектакль **“Двор майго дзяцінства” (12+)**. Прэмера. Камерная сцэна. **6 красавіка ў 19.00.**
- Імпрэза **“Музыка душы” (0+)**. Камінная зала. **6 красавіка ў 19.00.**
- Шоу **“Моднае сур’орэ” (3+)**. Галоўная сцэна. **7 красавіка ў 15.30 (I блок), 18.00 (II блок).**
- Драма **“А зоры тут ціхія” (12+)**. Прэмера. Галоўная сцэна. **8 красавіка ў 19.00.**
- Надзвычайна неверагоднае здарэнне ў 2 дзях **“Жаніцтва” (12+)**. Галоўная сцэна. **9 красавіка ў 19.00.**
- Трагікамедыя ў 2 дзях **“Рамэа і Джульета” (12+)**. Галоўная сцэна. **10 красавіка ў 19.00.**
- Трагікамедыя **“Апошні атракцыён” (16+)**. Галоўная сцэна. **11 красавіка ў 19.00.**
- Містычная легенда пра каханне ў 1 дзеі **“Чорная панна Нясвіжа” (12+)**. Галоўная сцэна. **12 красавіка ў 19.00.**

УНП 100379701

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, пл. Парыжскай Камуны, 1, тэл.: 8 017 2431041 (каса), 8 017 3615493

- Экскурсія **“Унікальны свет закулісы Вялікага тэатра Беларусі” (6+)**. **5 красавіка ў 16.00, 6 красавіка ў 16.00, 11 красавіка ў 16.00, 12 красавіка ў 16.00.**
- Вакальна-харэаграфічнае прадстаўленне ў 1 дзеі **“Карміна Бурана” (12+)**. **5 красавіка ў 19.00.**
- Балет у 1 дзеі **“Кармэн-сюіта” (12+)**. **5 красавіка ў 19.05.**
- Балет-прысвачэнне ў 1 дзеі **“Балеро” (12+)**. **5 красавіка ў 19.15.**
- Опера ў 2 дзях **“Пінокія” (6+)**. **6 красавіка ў 11.00.**
- Канцэрт **“Штраус запрашае...” (12+)**. **6 красавіка ў 18.00.**
- Балет у 2 дзях **“Люзіі каханя” (16+)** на музыку Д. Шастаковіча, Ф. Шапэна, Л. Шырына. Прэмера. **7 красавіка ў 18.00.**
- Канцэрт **“Шэдзёры сусветнай оперы” (12+)**. Камерная зала імя Л. П. Александровскай. **7 красавіка ў 18.30.**
- Опера ў 3 дзях **“Кармэн” (12+)**. **9 красавіка ў 19.00.**
- Балет у 2 дзях **“Лебядзінае возера” (12+)**. **10 красавіка ў 19.00.**
- Опера ў 3 дзях **“Яўген Анегін” (12+)**. **11 красавіка ў 19.00.**
- Балет у 2 дзях **“Жызэль” (12+)**. **12 красавіка ў 19.00.**
- Опера ў 2 дзях **“Гісторыя Кая і Герды” (“Снежная каралева”) (6+)**. **13 красавіка ў 18.00, 14 красавіка ў 11.00.**

УНП 191081322

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНЫ МУЗЕЙ-ЗАПАВЕДНІК “НЯСВІЖ”

г. Нясвіж, вул. Ленінская, 19, тэл.: 8 01770 20602, 8 01770 20660, 8 029 5518051, 8 029 1903149

Палацавы ансамбль

- Тэатралізаваная экскурсія **“Чорная панна Нясвіжа”**. **6, 7 красавіка.**
- Выстава работ удзельніц Міжнароднай школы аматараў ірландскіх карунак **“Велікодныя сувеніры”**. Калекцыйны кабінет “Нумізматыка і фалерыстыка”. **Да 7 мая.**
- Выстава сучаснага скульптара Максіма Петруля **“4x4”**. **Да 15 чэрвеня.**
- Выстава **“Маджарскія: армянскі род у гісторыі Беларусі”**. Калекцыйныя залы “Слуцкія паясы”. **Да 31 ліпеня.**
- Часовая экспазіцыя **“Ператворанія ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны”**. **Да 13 кастрычніка.**
- Экспазіцыя **“Цудатворная Жыровіцкая ікона Божай Маці ў камені”**. Аўтар праекта А. Папельскі. Малая выставачная зала. **Да 18 лістапада.**
- Міжнародны выставачны праект **“Castrum doloris. Пахавальныя цырыманіялі нясвіжскага двара”**. У складзе пастаяннай экспазіцыі.
- Квэст **“Палацавыя таямніцы”**.
- Виртуальныя выставы: **“Ператворанія ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны”**, **“Нясвіж – здабытак сусветнай культуры”**, **“Разбураны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа”**, **“Шэдзёры калекцыі і ўнікальныя артафакты музея-запаведніка “Нясвіж”**.
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.

Аддзел экскурсійнай і інфармацыйнай дзейнасці

- (г. Нясвіж, вул. Замкавая, 2а)
- Выставачны праект **“Жывапісны матыў”** сучасных мастакоў Леанілы і Дзмітрыя Трапецніковых. **Да 8 красавіка.**

Ратуша

- (г. Нясвіж, вул. Савецкая, 3)
- Пастаянныя экспазіцыі
- **“Гарадское самакіраванне ў Нясвіжы ў XVIII – 1-й палове XIX ст.”**
- Калекцыя гадзіннікаў XIX–XX стагоддзяў **“Культура часу”**. 3 фондаў музея-запаведніка.

Мерапрыемствы

- Квэсты **“Безаблічны артафакт”**, **“Карта сямі каралеўстваў”**, **“Музейны дэтэктыў”**, **“Музейнае расследаванне”**.
- Культурныя мерапрыемствы: **“Прыём у княгіні”**, **“Дзень нараджэння ў ратушы”** (група да 12 чалавек ад 6 да 11 гадоў).
- Сюжэтна-ролевая развівальная праграма **“Школа шпіёнаў”** (да 25 чалавек).
- Гульня-знаёмства **“Музейка аб музеі”** (група да 25 чалавек ад 4 да 7 гадоў).
- Гульнявая праграма **“Выкрутанасы”** (група да 25 чалавек).

Падрабязнасці па тэлефонах 8 01770 20602, 8 01770 20660 або на сайце niasvizh.by.

УНП 600207920

ЗАМКАВЫ КОМПЛЕКС “МІР”

г. п. Мір, Карэліцкі р-н, Гродзенская вобл., тэл.: 8 01596 36290, 8 01596 36270

- Пастаянная экспазіцыя.
- Лекцыя-візуалізацыя **“Прадметы з запаснікаў музея”**. Прадугледжаны паказ рэдкай аб’ектаў з фонду музея – сведак эпохі Вялікага Княства Літоўскага: кнігі Казіміра Семановіча “Вялікае мастацтва артылерыі. Частка 1”, карты ВКЛ сярэдзіны XVII ст., шляецкага пояса XVIII ст. і іншых. **У кожную сераду і суботу красавіка.**
- Часовая экспазіцыя **“Вялікая княгіня Вольга Аляксандраўна. Усе жыццё як на палатне”** з аўтаномнай установы культуры Варонежскай вобласці “Гісторыка-культурны цэнтр “Палацавы комплекс Альдзбургскіх”. Слановая зала. **Да 2 мая.**
- Экспазіцыя **“Войны XX стагоддзя. Гета ў Мірскім замку”**.
- Аглядныя і тэматычныя экскурсіі.
- Экскурсіі з элементамі тэатралізацыі для дзяцей і дарослых.
- Экскурсія для дваіх **“Інтрыгі Купідона”**.
- Сямейная квэст-эксперсія **“Легенды і паданні Мірскага замка”**.
- Музейныя заняткі для дзяцей сярэдняга школьнага ўзросту: **“Святочная страва для князя па старадаўнім рэцэпце”**, **“Асаблівае жаночае касцюма XVIII ст.”**, **“Арганізацыя войскі і вайсковая справа ВКЛ у XVI ст.”**, **“Печы з каробкавай кафлі XVI–XVII стст. у палацы князёў Радзівілаў”**.

УНП 590205141

ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ ФІЛАРМОНІЯ

г. Віцебск, вул. Леніна, 69, тэл.: 8 0212 368387 (каса), сайт: vitebsk-filby

- Канцэрт вакальнай музыкі **“ПОДЫХ ВЯСНЫ”**. **9 красавіка ў 19.00.**
- Новая імпрэза ў межах цыкла лекцый-канцэртаў **AD LIBITUM**, прысвечаная **МАРКУ БЕРНЕСУ (6+)**. **11 красавіка ў 19.00.**
- Прадстаўленне **“ЗАЛАТОЕ КУРАНЯ” (3+)** у межах праекта **“ФІЛАРМОНІЯ – ДЗЕЦЯМ”**. **13 красавіка ў 11.00.**
- Прадстаўленне **“МІСТАР КРОТ СПАЗНАЕ СВЕТ” (3+)** у межах праекта **“ФІЛАРМОНІЯ – ДЗЕЦЯМ”**. **14 красавіка ў 11.00.**

УНП 300149385

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАўНЫ МУЗЕЙ ГІСТОРЫ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

г. Мінск, пр-т Пераможаў, 8, тэл.: 8 017 2030792, 8 029 1440792, 8 017 5271166

- Пастаянная экспазіцыя.
- Часовая экспазіцыя **“Вызваленне Еўропы”**.
- Часовая выстава **“Адзіная памяць верныя”**, прысвечаная 80-годдзю з пачатку вызвалення Беларусі.
- Часовая экспазіцыя **“Музей. Час. Памяць”**, створаная ў рамках праекта “Адкрытыя фонды”.
- У продажступілі сертыфікаты на наведванне музейнай экспазіцыі.

Падрабязнасці на сайце warmuseum.by.

УНП 100235472

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ЦЭНТР СУЧАСНЫХ МАСТАЦТВАў РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, вул. Нахрасава, 3, тэл.: 8 017 2350331, час працы: серада – нядзеля з 12.00 да 20.00

- Міжнародны выставачны праект **“Сто ўсмешак Гагарына. Усмешка для Свету”**. **Да 21 красавіка.**
- Міжнародная выстава **“Сапрісім”**. **Да 26 мая.**

г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 47, тэл.: 8 017 2350332, 8 017 3990978, час працы: аўторак – нядзеля з 12.00 да 20.00

- Выставачны праект **“Архітэктурны жарсці”**. **Да 28 красавіка.**

УНП 192545414

ЗАСЛУЖАНЫ КАЛЕКТЫЎ БЕЛАРУСКІ ТЭАТР “ЛЯЛКА”

г. Віцебск, вул. Пушкіна, 2, тэл.: 8 0212 669077 (каса)

- Малуюнічная казка ў 1 дзеі **“Як курантак голас шукала” (0+)**. Прэмера. **6 красавіка ў 10.30, 7 красавіка ў 10.30, 14 красавіка ў 10.30.**
- Казка ў 1 дзеі **“Марозка” (3+)**. **6 красавіка ў 12.00.**
- Казка ў 2 дзях **“Жыў-быў Зялё” (6+)**. **7 красавіка ў 12.00.**
- Казка ў 2 дзях паводле персідскага эпаса **“Тысяча і адна ноч” – “Аладзін” (6+)**. **13 красавіка ў 11.00.**

УНП 300001869

Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь

аказвае фізічным і юрыдычным асобам паслугі па рэстаўрацыі і кансервацыі ікон, твораў выяўленчага і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва.

Тэлефоны: **8 017 3970163, 8 025 6677819.**

УНП 10087771

КУЛЬТУРА

Сайт: kultura-info.by

E-mail: kim@kultura-info.by

ШТОТЫДНЕВАЯ ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА, ДЛЯ ДАСУГУ (КУЛЬТУРА, МАСТАЦТВА). Выдаецца на беларускай мове.

Заснавальнік — Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь. Рэгістрацыйнае пасведчанне № 637, выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавечкая ўстанова “КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА”.

Дырэктар — КУЗНЯЦОВА Наталія Васільеўна.

Рэдакцыя газеты “Культура”:

Галоўны рэдактар — КУЗНЯЦОВА Наталія Васільеўна.

Намеснік галоўнага рэдактара — ШЧУРОК Жанна Генадзеўна.

Адказны сакратар — Галіна МАЛІНОВСКАЯ.

Рэдактар аддзела — Віктар ГАУРЫШ.

Аглядальнік рэдакцыі — Яўгенія ГАБЕЦ, Антон РУДАК, Ганна САКАЛОВА, Ілья СВІРЫД, Дзмітр ШЭЙКА, Зміцер ЮРКЕВІЧ, Настася ЮРКЕВІЧ.

Рэдактары літаратурныя — Машей ЗАЙЦАУ, Лідзія НАЛІЦКА.

Рэдактар мастацкі — Мікалай КАСЦЮКОЎ.

Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, праспект Незалежнасці, 77, чацвёрты паверх.

Тэлефон: 8 017 2860797. Тэлефон-факс: 8 017 3345741. Бухгалтэрыя: 8 017 3345735. Рэкламны адзел: 8 017 2860797.

Падпісанні індэкс: 63875, 638752, 63879. Ільготныя на паўгоддзе: 63872, 638722 (зніжка 15 %). Камплекты (газета “Культура” і часопіс “Мастацтва”): 63874, 638742 (зніжка 10 %).

Рознічны кошт — па дамоўленасці.

* — матэрыял на правах рэкламы.

Аўтары допісаў паведамляюць прозвішча, поўнаасцю імя і імя па бацьку, пашпартныя звесткі (нумар, дату выдачы, кім і калі выдадзены пашпарт, асабісты нумар), асноўнае месца працы, зваротны адрас.

Аўтарскія рукапісы не рэдакцыйна і не вяртаюцца. Меркаванне аўтара можа не адпавядаць пункту гледжання рэдакцыі. Аўтары нясуць адказнасць за дакладнасць матэрыялаў.

Падпісана ў друку 04.04.2024 ў 16.00. Замова № 807. Наклад 3652.

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства “Выдавечтва “Беларускі Дом друку”. 220013, г. Мінск, праспект Незалежнасці, 79/1. ЛП № 38200000007667 ад 30.04.2004.

© “Культура”, 2024.